
KLS Grafisk Hus A/S

Jernholmen 42 A, 2650 Hvidovre

Årsrapport for 2016

CVR-nr. 13 91 87 83

Årsrapporten er fremlagt og
godkendt på selskabets ordi-
nære generalforsamling
den 17/05 2017

Jan Tanderup Petersen
Dirigent

Indholdsfortegnelse

Side

Påtegninger

Ledelsespåtegning 1

Den uafhængige revisors revisionspåtegning 2

Selskabsoplysninger

Selskabsoplysninger 5

Ledelsesberetning 6

Årsregnskab

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 9

Balance 31. december 10

Egenkapitalopgørelse 12

Noter til årsregnskabet 13

Regnskabspraksis 19

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for KLS Grafisk Hus A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Hvidovre, den 17. maj 2017

Direktion

Knud Erik Larsen

Bestyrelse

Jan Tanderup Petersen
formand

Kasper Larsen

Gitte Krasilnikoff

Knud Erik Larsen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i KLS Grafisk Hus A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret årsregnskabet for KLS Grafisk Hus A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften;

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Hellerup, den 17. maj 2017

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

René Otto Poulsen

statsautoriseret revisor

Selskabsoplysninger

Selskabet

KLS Grafisk Hus A/S
Jernholmen 42 A
2650 Hvidovre

Telefon: 36342900
Telefax: 36342910
E-mail: kls@kls.dk
Hjemmeside: www.KLS.dk

CVR-nr.: 13 91 87 83
Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december
Hjemstedskommune: Hvidovre

Bestyrelse

Jan Tanderup Petersen, formand
Kasper Larsen
Gitte Krasilnikoff
Knud Erik Larsen

Direktion

Knud Erik Larsen

Revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Strandvejen 44
2900 Hellerup

Ledelsesberetning

Årsrapporten for KLS Grafisk Hus A/S for 2016 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B samt regnskabsvejledningen for mindre virksomheder.

Årsrapporten er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Hovedaktivitet

Selskabets aktivitet består i produktion og salg af grafiske produkter og totalløsninger. Virksomheden satser på hele tiden at være på forkant med den nyeste teknologi i samspil med selskabets miljø- og klimastrategi, og under hensynstagen til selskabets miljø- og klimamæssig belastninger. Som følge heraf er der løbende udviklingsprojekter igang, for at virksomheden fortsat kan være toneangivende indenfor den grafiske branche i Skandinavien.

Markedsoverblik

KLS Grafisk Hus har fortsat i 2016 benyttet betydelige ressourcer på at implementere selskabets miljø- og klimastrategi. Selskabet har således igangsat en række tiltag til at understøtte visionen om at være Skandinaviens mest miljø- og klimavenlige grafiske virksomhed.

Udvikling i året

Selskabets resultatopgørelse for 2016 udviser et underskud på DKK 1.591.665, og selskabets balance pr. 31. december 2016 udviser en egenkapital på DKK 5.197.697.

Året der gik og opfølgning på sidste års forventede udvikling

KLS Grafisk Hus har i 2016 realiseret et driftsresultat (EBIT) på TDKK -207 mod TDKK 947 i 2015. Årets resultat udgør TDKK --159 og er væsentligt påvirket af udgiftsførte udviklingsomkostninger til Pure Print og udvikling af emballage-løsninger med udgangspunkt i Pure Print (Pure Pack).

Selskabet forventede, jævnfør årsrapporten for 2015, et positivt resultat for 2016 samt en positiv likviditet fra driften igennem 2016. Årsagen er primært at markedet for traditionelle reklametryksager er faldet mere end forventet og hurtigere end tilgang af nye Pure Print kunder. Årets resultat er negativt, hvorfor selskabets forventninger ikke er indfriet.

Årets resultat anses ikke for tilfredsstillende.

Kapitalberedskab og likviditet

Selskabets ledelse vurderer, at der er tilstrækkelig kapitalberedskab og likviditet til det kommende års drift. Likviditeten er sikret via bankfinansiering, lån fra aktionærerne m.v.

Ledelsesberetning

Særlige risici - driftsrisici og finansielle risici

Drift

Selskabets anvendelse af papir som råvare medføre grundet de væsentlige prissvingninger, som eksisterer på det volatile marked for papir, en særlig risiko, i det prisstigninger kun i relativt begrænset omfang kan indregnes i prisen på de færdige produkter.

Markedsrisici

For til stadighed at kunne levere de rigtige løsninger til vores kunder er det afgørende, at selskabet kan rekruttere og fastholde medarbejdere med et højt uddannelsesniveau. Det er vores målsætning, at virksomheden har den nyeste viden samt at sikre hurtig omstillingsevne. Som mål herfor er medarbejdersammensætning og lav medarbejderomsætning vigtige indikatorer.

Strategi og målsætninger

Strategi

Det er otte år siden, at KLS Grafisk Hus begyndte arbejdet med at blive verdens grønneste trykkeri. Og i dag er virksomheden et af verdens to eneste trykkerier, der kan dokumentere 100 % bæredygtighed i alle materialer og processer med det egenudviklede produkt, PurePrint. PurePrint er Cradle to Cradle certificeret, og i marts måned 2016 har KLS allerede opnået at hæve certificeringsniveauet fra Bronze til Sølv. KLS har undervejs i processen deltaget i udvikling af egne trykfarver, der er plantebaserede, og vi anvender kun miljøvenligt nedbrydeligt papir.

KLS lancerede den første PurePrint tryksag den 4. maj 2015. Siden er produktionen af PurePrint steget og udgjorde i december måned 2015 allerede 12% af den samlede omsætning. KLS forventer inden udgangen af 2018 at alt produktion er omlagt til PurePrint.

Målsætninger og forventninger for det kommende år

Der forventes vækst i salg af KLS Pure Print produkter, mens de traditionelle trykkeriprodukter fortsat forventes at falde. Samlet set forventes en stigende omsætning i forhold til 2016 og et positivt resultat primært drevet af Pure Print og Pure Pack.

Usikkerhed ved indregning og måling

Der er ikke forekommet usikkerhed ved indregning og måling i årsrapporten.

Usædvanlige forhold

Selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt resultatet af selskabets aktiviteter for 2016 er ikke påvirket af usædvanlige forhold.

Ledelsesberetning

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtruffet forhold, som har væsentlig indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	2016 DKK	2015 DKK
Bruttofortjeneste		22.538.198	25.349.227
Personaleomkostninger	1	-20.381.835	-21.243.495
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver		-2.180.086	-3.126.806
Andre driftsomkostninger		-175.643	-32.173
Resultat før finansielle poster		-199.366	946.753
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder		-7.838	1.210
Finansielle indtægter		17.458	15.276
Finansielle omkostninger	2	-1.842.919	-1.563.406
Resultat før skat		-2.032.665	-600.167
Skat af årets resultat	3	441.000	109.453
Årets resultat		-1.591.665	-490.714

Resultatdisponering

	2016 DKK	2015 DKK
Forslag til resultatdisponering		
Foreslået udbytte for regnskabsåret	0	350.000
Overført resultat	-1.591.665	-840.714
	-1.591.665	-490.714

Balance 31. december

Aktiver

	Note	2016 DKK	2015 DKK
Udviklingsprojekter		1.511.452	1.679.391
Immaterielle anlægsaktiver	4	1.511.452	1.679.391
Grunde og bygninger		24.880.444	25.214.983
Teknisk anlæg, driftsmateriel og inventar		12.738.524	8.478.051
Materielle anlægsaktiver	5	37.618.968	33.693.034
Kapitalandele i dattervirksomheder	6	36.793	46.306
Kapitalandele i associerede virksomheder	7	73.331	73.331
Tilgodehavender i tilknyttede virksomheder	8	739.944	800.046
Andre værdipapirer og kapitalandele	8	4.995	4.995
Finansielle anlægsaktiver		855.063	924.678
Anlægsaktiver		39.985.483	36.297.103
Varebeholdninger		1.771.857	2.243.004
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		7.822.970	9.716.041
Igangværende arbejder for fremmed regning		657.841	914.917
Andre tilgodehavender		654.709	526.905
Periodeafgrænsningsposter		174.806	176.560
Tilgodehavender		9.310.326	11.334.423
Likvide beholdninger		2.962	1.438
Omsætningsaktiver		11.085.145	13.578.865
Aktiver		51.070.628	49.875.968

Balance 31. december

Passiver

	Note	2016 DKK	2015 DKK
Selskabskapital		4.551.240	4.551.240
Overført resultat		646.457	2.192.403
Foreslået udbytte for regnskabsåret		0	350.000
Egenkapital	9	5.197.697	7.093.643
Hensættelse til udskudt skat		2.178.000	2.619.000
Hensatte forpligtelser		2.178.000	2.619.000
Ansvarlig lånekapital		1.120.000	1.120.000
Gæld til realkreditinstitutter		11.585.547	12.623.362
Kreditinstitutter		2.210.687	2.354.533
Leasingforpligtelser		4.111.912	904.019
Gæld til tilknyttede virksomheder		158.336	111.014
Langfristede gældsforpligtelser	10	19.186.482	17.112.928
Gæld til realkreditinstitutter	10	1.047.000	1.004.000
Kreditinstitutter	10	2.763.664	2.541.803
Leasingforpligtelser	10	1.863.000	996.000
Modtagne forudbetalinger fra kunder		167.350	80.327
Leverandører af varer og tjenesteydelser		12.823.590	11.548.354
Selskabsskat		0	300.283
Anden gæld, kort		5.843.845	6.579.630
Kortfristede gældsforpligtelser		24.508.449	23.050.397
Gældsforpligtelser		43.694.931	40.163.325
Passiver		51.070.628	49.875.968
Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser	11		

Egenkapitalopgørelse

	Selskabskapital	Overført resultat	Foreslået udbytte for regnskabs- året	I alt
	DKK	DKK	DKK	DKK
Egenkapital 1. januar	4.551.240	2.192.403	350.000	7.093.643
Betalt ordinært udbytte	0	0	-350.000	-350.000
Øvrige egenkapitalbevægelser	0	45.719	0	45.719
Årets resultat	0	-1.591.665	0	-1.591.665
Egenkapital 31. december	4.551.240	646.457	0	5.197.697

Noter til årsregnskabet

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	DKK	DKK
1 Personaleomkostninger		
Lønninger	19.851.722	20.729.451
Andre omkostninger til social sikring	378.053	387.543
Andre personaleomkostninger	152.060	126.501
	<u>20.381.835</u>	<u>21.243.495</u>
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	<u>45</u>	<u>47</u>
2 Finansielle omkostninger		
Renteomkostninger tilknyttede virksomheder	5.313	3.881
Andre finansielle omkostninger	1.806.133	1.489.393
Valutakurstab	31.473	70.132
	<u>1.842.919</u>	<u>1.563.406</u>
3 Skat af årets resultat		
Årets aktuelle skat	0	300.283
Årets udskudte skat	-441.000	-409.736
	<u>-441.000</u>	<u>-109.453</u>

Noter til årsregnskabet

4 Immaterielle anlægsaktiver

	Udviklingsprojekter DKK
Kostpris 1. januar	1.679.391
Kostpris 31. december	1.679.391
Ned- og afskrivninger 1. januar	0
Årets afskrivninger	167.939
Ned- og afskrivninger 31. december	167.939
Regnskabsmæssig værdi 31. december	1.511.452
Afskrives over	10 år

5 Materielle anlægsaktiver

	Grunde og bygninger DKK	Teknisk anlæg, driftsmateriel og inventar DKK
Kostpris 1. januar	27.867.018	53.858.204
Tilgang i årets løb	0	7.853.724
Afgang i årets løb	0	-18.448.625
Kostpris 31. december	27.867.018	43.263.303
Ned- og afskrivninger 1. januar	2.652.035	45.380.153
Årets afskrivninger	334.539	1.677.598
Tilbageførte ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	0	-16.532.972
Ned- og afskrivninger 31. december	2.986.574	30.524.779
Regnskabsmæssig værdi 31. december	24.880.444	12.738.524
Heraf finansielle leasingaktiver	0	12.080.208

Noter til årsregnskabet

	2016 DKK	2015 DKK
6 Kapitalandele i dattervirksomheder		
Kostpris 1. januar	544.500	544.500
Kostpris 31. december	544.500	544.500
Værdireguleringer 1. januar	-2.999.742	-3.000.952
Valutakursregulering	-4.095	0
Årets resultat	-7.838	1.210
Andre reguleringer	49.814	0
Værdireguleringer 31. december	-2.961.861	-2.999.742
Kapitalandele med negativ indre værdi nedskrevet over tilgodehavender	2.454.154	2.501.548
Regnskabsmæssig værdi 31. december	36.793	46.306

Kapitalandele i dattervirksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel	Egenkapital	Årets resultat
Structur Design					
Kompetence A/S	Hvidovre	501.000	100%	-2.454.154	-2.420
KLS Grafisk Hus AB	Sverige	43.500	100%	36.793	-5.418

Noter til årsregnskabet

	2016 DKK	2015 DKK
7 Kapitalandele i associerede virksomheder		
Kostpris 1. januar	73.331	73.331
Regnskabsmæssig værdi 31. december	73.331	73.331

Kapitalandele i associerede virksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel
Portoservice ApS	Pandrup	150.000	20%

8 Øvrige finansielle anlægsaktiver

	Tilgodehaven- der i tilknyttede virksomheder DKK	Andre værdipa- pirer og kapital- andele DKK
Kostpris 1. januar	3.301.594	4.995
Tilgang i årets løb	192.787	0
Afgang i årets løb	-300.283	0
Kostpris 31. december	3.194.098	4.995
Nedskrivninger 1. januar	2.501.548	0
Årets tilbageførsler af tidligere års nedskrivninger	-47.394	0
Nedskrivninger 31. december	2.454.154	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december	739.944	4.995

9 Egenkapital

Selskabskapitalen består af 4.551.240 aktier à nominelt DKK 1. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder.

Noter til årsregnskabet

10 Langfristede gældsforpligtelser

Afdrag, der forfalder inden for 1 år, er opført under kortfristede gældsforpligtelser. Øvrige forpligtelser er indregnet under langfristede gældsforpligtelser.

Gældsforpligtelserne forfalder efter nedenstående orden:

	2016	2015
	DKK	DKK
Ansvarlig lånekapital		
Efter 5 år	1.120.000	1.120.000
Langfristet del	1.120.000	1.120.000
Inden for 1 år	0	0
	1.120.000	1.120.000
Gæld til realkreditinstitutter		
Efter 5 år	8.340.000	8.342.000
Mellem 1 og 5 år	3.245.547	4.281.362
Langfristet del	11.585.547	12.623.362
Inden for 1 år	1.047.000	1.004.000
	12.632.547	13.627.362
Kreditinstitutter		
Efter 5 år	101.000	117.000
Mellem 1 og 5 år	2.109.687	2.237.533
Langfristet del	2.210.687	2.354.533
Inden for 1 år	231.000	522.000
Øvrig kortfristet gæld til kreditinstitutter	2.532.664	2.019.803
Kortfristet del	2.763.664	2.541.803
	4.974.351	4.896.336
Leasingforpligtelser		
Efter 5 år	902.000	0
Mellem 1 og 5 år	3.209.912	904.019
Langfristet del	4.111.912	904.019
Inden for 1 år	1.863.000	996.000
	5.974.912	1.900.019

Noter til årsregnskabet

10 Langfristede gældsforpligtelser (fortsat)

	<u>2016</u> DKK	<u>2015</u> DKK
Gæld til tilknyttede virksomheder		
Mellem 1 og 5 år	158.336	111.014
Langfristet del	158.336	111.014
Inden for 1 år	0	0
	<u>158.336</u>	<u>111.014</u>

11 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser

Pant og sikkerhedsstillelse

Følgende aktiver er stillet til sikkerhed for selskabets kreditorer::
Som sikkerhed for gæld til realkredit- og pengeinstitutter samt leverandører er deponeret løsøre pantebrev nom. DKK 6.800 i selskabets driftsmidler, skadeløsbrev (virksomhedspant) TDKK 13.500, ejerpantebrev i ejendommen TDKK 11.500 samt realkredit pantebrev TDKK 14.463.

Eventualforpligtelser

Der er ikke eventualforpligtelser pr. 31. december 2016.

Regnskabspraksis

Regnskabsgrundlag

Årsrapporten for KLS Grafisk Hus A/S for 2016 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B samt regnskabsvejledningen for mindre virksomheder.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsregnskab for 2016 er aflagt i DKK.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb. Herved fordeles kurstab og gevinst over løbetiden.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiell post. Hvis valutapositioner anses for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes værdireguleringerne direkte på egenkapitalen.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, måles til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkost-

Regnskabspraksis

ninger.

Anlægsaktiver, der er købt i fremmed valuta, måles til kursen på transaktionsdagen.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Ved salg af varer indregnes nettoomsætning, når fordele og risici vedrørende de solgte varer er overgået til køber, nettoomsætningen kan måles pålideligt og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved salget vil tilgå selskabet.

Serviceydelser indregnes i takt med udførelse af den service, som kontrakten vedrører ved anvendelse af produktionsmetoden, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte serviceydelse. Metoden anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på serviceydelsen og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå selskabet. Som færdiggørelsesgrad anvendes afholdte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger på serviceydelsen.

Nettoomsætningen måles til det modtagne vederlag og indregnes eksklusive moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå årets nettoomsætning.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger indeholder indirekte produktionsomkostninger og omkostninger til lokaler, salg og distribution samt kontorhold mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger bortset fra produktionslønninger.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Regnskabspraksis

Andre driftsindtægter/-omkostninger

Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til selskabets hovedaktivitet, herunder avance og tab ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posterne ”Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder” og ”Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder”.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger omfatter renter, finansielle omkostninger ved finansiel leasing, realiserede og urealiserede valutakursreguleringer, kursregulering på værdipapirer, amortisering af realkreditlån samt tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen.

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger eller til genindvindingsværdien, hvor denne er lavere. Patenter afskrives over den resterende patentperiode, og licenser afskrives over aftaleperioden, dog maksimalt 10 år.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Renteomkostninger på lån optaget direkte til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen over fremstillingsperioden. Alle indirekte henførbare låneomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Bygninger eksklusiv grundværdi 70 år

Regnskabspraksis

Leasede aktiver	5-20 år
Tekniske anlæg, driftsmateriel og inventar	5-15 år
IT-udstyr, medtaget under tekniske anlæg, driftsmateriel og inventar	3-5 år

Afskrivningsperiode og restværdi revurderes årligt.

Aktiver med en kostpris på under DKK 12.900 omkostningsføres i anskaffelsesåret.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode.

I balancen indregnes under posten "Kapitalandele i dattervirksomheder" den forholdsmæssige ejerandel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort med udgangspunkt i dagsværdien af de identificerbare nettoaktiver på anskaffelsestidspunktet med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer eller tab og med tillæg af resterende værdi af positiv forskelsværdi (goodwill) og fradrag af en resterende negativ forskelsværdi (negativ goodwill).

Den samlede nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder henlægges via overskudsdisponeringen til "Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode" under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i dattervirksomheder og associerede virksomheder.

Dattervirksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til DKK 0 og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives med moderselskabets andel af den negative indre værdi i det omfang det vurderes uerholdeligt. Såfremt den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavender, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser i det omfang moderselskabet har en retslig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes til kostpris. Der foretages nedskrivning såfremt dagsværdien vurderes at være lavere end kostprisen.

Værdipapirer og kapitalandele

Værdipapirer og kapitalandele, indregnet under anlægsaktiver, omfatter børsnoterede obligationer og aktier, der måles til dagsværdien på balancedagen. Dagsværdien opgøres på grundlag af den senest noterede salgskurs.

Regnskabspraksis

Kapitalandele, som ikke handles på et aktivt marked, måles til kostpris eller en lavere genindvindingsværdi.

Øvrige finansielle anlægsaktiver

Øvrige finansielle anlægsaktiver omfatter andre værdipapirer og kapitalandele.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris på grundlag af vejede gennemsnitspriser. I tilfælde, hvor kostprisen er højere end nettorealiseringsværdi, nedskrives til denne lavere værdi.

Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger opgøres til det beløb, som forventes at kunne indbringes ved salg i normal drift med fradrag af salgs- og færdiggørelsesomkostninger. Nettorealiseringsværdien opgøres under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter købspris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Kostpris for fremstillede færdigvarer samt varer under fremstilling omfatter kostpris for råvarer, hjælpematerialer og direkte løn mv.

Tilgodehavender

Tilgodehavender indregnes i balancen til amortiseret kostpris, hvilket i al væsentlighed svarer til pålydende værdi. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning vedrørende serviceydelser måles til kostpris for direkte materialer og lønomkostninger.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som aktiver omfatter afholdte forudbetalte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Egenkapital

Udbytte

Udbytte, som ledelsen foreslår uddelt for regnskabsåret, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Regnskabspraksis

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen.

Aktuelle skattetilgodehavender og -forpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatte. Tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Finansielle gældsforpligtelser

Lån, som realkreditlån og lån hos kreditinstitutter, indregnes ved låneoptagelsen til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles lånene til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem proventuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen som en rentekomkostning over låneperioden.

Prioritetsgæld er således målt til amortiseret kostpris, der for kontantlån svarer til lånets restgæld. For obligationslån svarer amortiseret kostpris til en restgæld beregnet som lånets underliggende kontantværdi på lånoptagelsestidspunktet reguleret med en over afdragstiden foretaget afskrivning af lånets kursregulering på optagelsestidspunktet.

Øvrige gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominel værdi.